

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра теорії та історії держави і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВознавство

(для здобувачів освіти неюридичних спеціальностей)

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №1 від 26.08.2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Правознавство
Викладач (-і)	Шинкарук Ярослав Іванович, к.ю.н., професор кафедри теорії та історії держави і права зарубіжних країн; Остап'як Микола Михайлович, доктор філософії (PhD) за спеціальністю 081 Право, викладач кафедри теорії та історії держави і права зарубіжних країн.
Контактний телефон викладача	Остап'як Микола Михайлович – 0979825043 Шинкарук Ярослав Іванович – 0673433307
Е-mail викладача	Остап'як Микола Михайлович mykola.ostapiak@pnu.edu.ua Шинкарук Ярослав Іванович yaroslav.shynkaruk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Денний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://api.d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до курсу	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є право як регулятор суспільних відносин у різних сферах суспільного життя.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи теорії держави і права 2. Основні галузі права України <p>Вивчення навчальної дисципліни “Правознавство” є формою правової освіти здобувачів освіти неюридичних спеціальностей. Це зумовлено рядом факторів: по-перше, необхідністю сформуванню у здобувачів освіти належний рівень правосвідомості; по-друге, потребою в оволодінні ними практичними навичками застосування чинного законодавства України; по-третє, необхідністю виробити у здобувачів освіти вміння аналізувати наявні в Україні правові явища, державно — правову дійсність та правові процеси.</p> <p>Основними джерелами цієї виступають Конституція України, Кримінальний кодекс України, Кодекс законів про працю України, Сімейний кодекс України, Цивільний кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><u>Метою</u> викладання навчальної дисципліни «Правознавство» є необхідність сформуванню у здобувачів освіти належний рівень правосвідомості; потреба в оволодінні ними практичними навичками застосування чинного законодавства України; необхідність виробити у здобувачів освіти вміння аналізувати наявні в Україні правові явища, державно-правову дійсність та правові процеси.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни «Правознавство» є набуття здобувачами освіти знань та розуміння ролі права, його функції і завдання, місце серед інших соціальних інструментів, знати свої права, свободи і обов'язки, розуміти механізм, межі та способи їх реалізації. Це сприятиме не лише подоланню правового нігілізму, що існує зараз у нашому суспільстві, а й стимулюватиме процес демократичних перетворень, які відбуваються в Україні. Лише правосвідома особистість здатна активно включитися в цей процес.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<u>Загальні компетентності:</u>	

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, що передбачає застосування теоретичних знань у практичних ситуаціях;
- здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у повсякденному житті та в разі порушення прав та свобод, діяти відповідально на основі чинного законодавства;
- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, забезпечувати особисту та групу відповідальність за дотримання виконавської дисципліни. вміння визначати і наполегливо реалізовувати поставлені завдання і взяті обов'язки відповідно до трудового договору та/або чинного законодавства;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, зокрема нормативно-правових актів;
- здатність поважати мультикультурність і різноманітність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Фахові компетентності:

- здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог безпеки життєдіяльності і законодавства щодо охорони життя і здоров'я учнів;
- здатність інтегрувати набуті знання з правознавства в самостійну систему, виявляти цілісність знань та умінь;
- здатність здійснювати критичний аналіз різних джерел інформації зокрема чинних нормативно-правових актів (які регулюють відповідну сферу суспільних відносин), використовувати їх у професійній діяльності.

Програмні результати навчання:

- називати і пояснювати принципи проектування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів;
- демонструвати знання правознавства, оперувати базовими категоріями та поняттями;
- генерувати обґрунтовані думки аналізуючи нормативно-правові акти;
- демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2	для здобувачів освіти неюрідичних спеціальностей	1,2,3,4	Вибіркова

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.
------	----------------

	лекції	заняття	сам. роб.
Змістовий модуль I. Основи теорії держави і права			
Тема № 1. Основи теорії держави	2	2	7
Тема № 2. Основи теорії права	2	2	7
Тема № 3. Основи правової поведінки та юридичної відповідальності	2	2	6
Змістовий модуль II. Основні галузі права			
Тема № 4. Основи конституційного права України	2	2	7
Тема № 5. Основи цивільного права України	2	2	7
Тема №6. Основи сімейного права України		2	7
Тема №7. Основи трудового права України		2	6
Тема №8. Основи кримінального права України	2	2	7
Тема № 9. Основи адміністративного права України		2	6
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання курсу	Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах Карпатського національного університету імені Василя Стефаника і визначається Розділом 3 Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.		
Вимоги до письмової роботи	Вивчення дисципліни передбачає обов'язково з'явитися на залік і виконати письмові завдання, які передбаченні в заліковому білеті. Заліковий білет складається з 5 запитань. В заліковому білеті перше та друге запитання описові і оцінюються по 15 балів кожне. Третє та четверте питання передбачають коротку відповідь і оцінюються по 8 балів кожне, а п'яте – тестове в 4 бали. Максимальний бал за залік становить 50 балів. За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів) здобувачі освіти можуть виконувати індивідуальні завдання.		
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена Розділами 1 та 2 Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Організація контролю знань здобувачі освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються Розділом 3 Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника.		
7. Політика навчальної дисципліни			
<p><u>Письмові роботи:</u> Здобувачів денної форми здобуття освіти повинні виконати письмові завдання, які передбачені в залікових білетах, програмові вимоги до заліку з навчальної дисципліни «Правознавство» містяться на сайті кафедри https://kttidip.pnu.edu.ua/%d0%b4%d0%b5%d0%bd%d0%bd%d0%b0-%d1%84%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0-6/</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що здобувачі освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Карпатський національний університет імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p> <p><u>Відвідування занять</u></p>			

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають лекції і практичні заняття курсу.

Неформальна освіта

Визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (в редакції від 12.02.2021 року) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Загальна теорія права : підручник / О. В. Петришин, В. В. Лемак [та ін.]. Харків : Право, 2020. 568 с.
2. Кельман М. С. Загальна теорія права : підручник. Херсон : ОЛДІ-плюс, 2020. 742 с.
3. Конституційне право : навчальний посібник / Д. С. Терлецький та ін. Одеса : Фенікс, 2023. URL: <https://doi.org/10.32837/11300.26099>.
4. Кримінальне право України. Частина 1 : конспект лекцій: навчально-методичний посібник для здобувачів денної та заочної форми здобуття освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» / Попович О.В., Томаш Л.В., Латковський П.П. Чернівці, 2022. 182с.
4. Парасюк М.В., Парасюк В.М., Грабар Н.М. П 18 Цивільне право України (Особлива частина) (у схемах та таблицях): навч. посіб. Львів: Растр-7, 2021. 467 с.
5. Остапенко, Олександр Іванович. Адміністративне право України (загальна частина) : навч. посіб. / [Остапенко О. І. Ковалів М. В., Єсімов С. С. та ін.]; [Вид. 2-е, доп.] Львів : СПОЛОМ, 2021. 616 с
6. Порівняльне правознавство : підручник / О. В. Петришин С. П. Погребняк, Д. В. Лук'янов [та ін.]; за заг. ред. О. В. Петришина. Харків : Право, 2021. 272 с.
7. Рабінович П. М. Основи теорії та філософії права : навч. посібник. Київ : Медицина і право, 2021. 256 с.
8. Скакун О. Ф. Теорія права і держави. 4-те видання, стереотипне. Підручник. Київ : Алерта, 2021. 528 с.
9. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 268 с.
10. Тицька Я. О. Теорія держави і права : навчальний посібник / Я. О. Тицька, Н. М. Крестовська, Л. Г. Матвеева, Н. В. Атаманова, Н. Б. Арабаджи . Міжнародний гуманітарний ун-т. Одеса, 2021. 193 с.
11. Трудове право України: підручник (за ред. проф. О. М. Ярошенко). Харків: Вид-во 2022. 376 с.
12. Цивільне право : особлива частина. Практикум : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / кол. авт. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2021. 264.
13. Цивільний кодекс України : наук.-практ. коментар : станом на 01 січн. 2023 р. / Харитонов Є. О., Харитонova О. І. та інш. за заг. ред. докт. юрид. наук, проф. Харитонova Є. О., канд. юрид. наук, доц. Калітенко О. М. – Київ : Норма права, 2023. 1424 с. Режим доступу: <https://hdl.handle.net/11300/29228>.

Нормативно-правові акти:

1. Земельний кодекс України : Кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
2. Конституція України : від 28.06.1996 № 254к/96-ВР : станом на 1 січ. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>.
3. Кодекс адміністративного судочинства України : Кодекс України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
4. Кодекс законів про працю України : Кодекс України від 10.12.1971 № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

5. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213 - 330) : Кодекс України від 07.12.1984 № 8073-Х. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text>
6. Кримінальний кодекс України : Кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
7. Кримінальний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
8. Про адміністративні послуги : Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>.
9. Про господарські товариства : Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII : станом на 31 берез. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>
10. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001 № 2235-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>.
11. Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
12. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text>.
13. Сімейний кодекс України : Кодекс України від 10.01.2002 № 2947-III : URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>.
14. Цивільний кодекс України : Кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
15. Цивільний процесуальний кодекс України : Кодекс України від 18.03.2004 № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.

Викладач _____ Остап'як Микола Михайлович